

Om materialet

- faglige og pædagogiske betragtninger

Indledning

- en kort oversigt

Grammatik-krydsord er et supplerende undervisningsmateriale. Materialet giver mulighed for fortløbende vedligeholdelse og opdatering af elevernes grammatiske færdigheder. Øvelserne sætter fokus på den grundlæggende og gængse grammatik i danskundervisningen på 3.-4. klassetrin. Indholdet i øvelserne er traditionel grammatik og sprogbeskrivelse, som indeholdes i begrebet skolegrammatik: morfologi (ordklasser, ordenes bøjning), syntaks (sætningsdannelse) og lydlære (fonetik).

Enkelt og overskueligt

Udover opgavesiderne (typisk med 1-3 opgaver på hver side) består materialet af et *Grammatikleksikon*, *Alfabetisk liste over grammatiske betegnelser med Dansk-latin og latin-dansk oversigt*, *Rettevejledning med løsninger og løsningsforslag* til alle opgaver samt *Elev- og klasseoversigtsark til lærerens noter*. De grammatiske begreber eleverne vil møde i opgaverne er gængse danske betegnelser, der har vundet indpas og udbredelse i de fleste undervisningsmaterialer til folkeskolens undervisning. Det grammatiske leksikon er et ekstra skub til de elever, der har behov for hjælp til den grammatiske terminologi, når der arbejdes på egen hånd. Den dansk-latinske/latin-danske oversigt har som formål at understøtte de lærere og elever, der sideløbende ønsker at arbejde med/introducere de latinske betegnelser.

Undervisningsforløb – ikke en lærebog, men en samling ekstraopgaver

Grammatik-krydsord er ikke tilrettelagt som en egentlig lærebog, men som en opgavesamling med supplerende ekstraopgaver, der kan indpasses løbende i klassens danskarbejde. Materialets faglige og pædagogiske grundlag gør det anvendeligt i flere undervisningssituationer: fælles klassearbejde, ekstraopgaver, ugeopgaver for den enkelte eller makkerpar – eller som individuelle undervisningsforløb. Hertil kommer forskellige kombinationer af muligheder, der netop giver mening for den enkelte lærer og den enkelte klasse i en given undervisningssituation.

Materialets indhold og opbygning

Materialets indhold fremgår i stikordsform af indholdsfortegnelsen side 3. Opgaverne er tilrettelagt således, at der generelt er få og typisk beslægtede grammatiske problemstillinger på samme side. Undtagelsen er bl.a. opgavetypen "Samlingsopgaven", der dukker op flere gange gennem materialet. Denne opgavetype er udformet som en traditionel krydsogtværsopgave naturligvis med grammatisk tema med mange forskellige grammatikområder repræsenteret – også grammatiske problemstillinger, som eleven måske ikke umiddelbart har arbejdet med forud for "Samlingsopgaven".

Generelt gælder da også, at opgaverne ikke ubetinget følger en stram progression, idet eleverne også vil støde på stof, som de ikke nødvendigvis har arbejdet med for nylig. Det skal dog bemærkes, at "Samlingsopgaverne", der optræder jævnt fordelt gennem materialet som opgavetype ifølge sagens natur opsamler en del af de stofområder, eleven allerede har beskæftiget sig med. Men uanset hvad, kan "grammatikleksikonnet" give et ekstra skub!

Differentieret undervisningsforløb

Netop materialets opbygning og enkle fremstillingsform giver mulighed for at differentiere undervisningen. Eleverne kan arbejde med små forløb individuelt eller i grupper og i forskelligt tempo. Ikke alle elever arbejder nødvendigvis med de samme forløb, men får opgaveark, der er mest relevant for dem i den givne situation. Andre igen vil have behov for at blive udfordret af fx at arbejde med opgavearkene løbende og ar-

bejde fremad fra a-z gennem materialet. Endelig er der naturligvis også den mulighed, at de skrappe og "selvkørende" elever med skarpslebent fokus og overblik kan få nye udfordringer, når de "drøner gennem materialet" og sætter "nye personlige rekorder" – selvfølgelig igangsat og løbende opmuntret af læreren!

I en periode kan arbejdet evt. også organiseres som fælles klassearbejde, hvor alle arbejder med selvstændige individuelle arbejdsforløb eller som to-og-to-opgaver evt. som ugeopgaver med afmålte stofområder/opgavesider eller som dag-til-dag-opgaver over en aftalt periode.

Rettearbejde/evaluering

Det løbende rettearbejde kan foretages af eleverne selv med støtte i materialets afsnit "Rettevejledning med løsninger og løsningsforslag" bagest i hæftet. Efter retteproceduren kan lærer og elev i fællesskab evaluere besvarelsen og lave aftale for det følgende arbejde. Denne fremgangsmåde understøtter, at grammatikarbejdet ikke opfattes som en rigid disciplin, men som et relevant arbejdsområde, eleverne kan se et umiddelbart formål med.

Indhold og målgrupper

Selvom indholdet i "*Grammatik-krydsord – grammatik-vitaminer til 3.-4. klasse*" er udarbejdet med sigte på afgrænsede klassetrin, kan elever på andre klassetrin også have udbytte af at arbejde med materialet – eller evt. udvalgte dele af materialet.